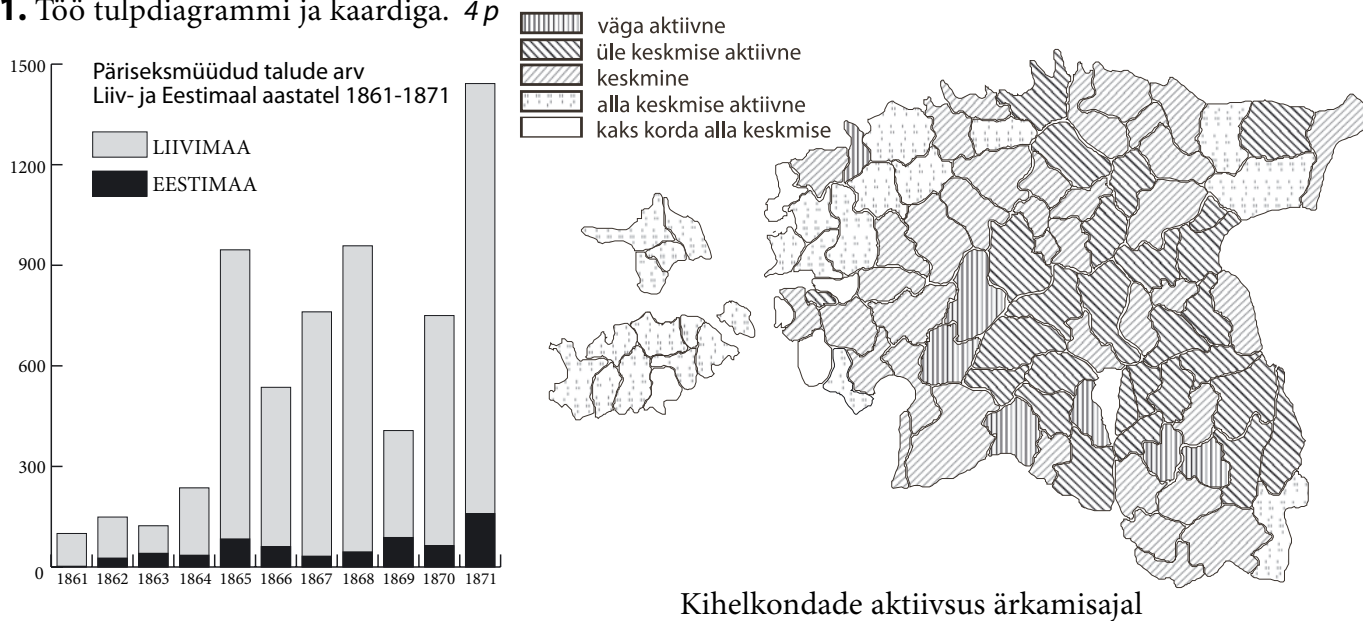

INIMENE-ÜHISKOND-KULTUUR.

I. RAHVUSLIK LIIKUMINE EESTIS JA EUROOPAS. 25 P

1. Töö tulpdigrammi ja kaardiga. 4 p

1.1. Vastake diagrammi ja kaardi põhjal, kas talude päriksostmine ja rahvuslik liikumine on omavahel seotud? Valige sobivam variant ja põhjendage oma otsust. 1 p

Jah, on seotud ☐

Ei ole seotud ☐

Põhjendus: _____

1.2. Nimetage üks rahvusliku liikumise eeldus (v.a majanduslik). 1 p

1.3. 2007. aastal möödus 375 aastat ühest sündmusest, mis mõjutas oluliselt Eesti rahvuslikku liikumist. Nimetage see sündmus ja selgitage, kuidas see mõjutas rahvuslikku liikumist. 2 p

Sündmus: _____

Selgitus: _____

2. Rahvusliku liikumise sündmused. 5 p

2.1. Millisel aastakümnel toimusid alljärgnevad rahvusliku liikumise sündmused?

Kirjutage sündmuse ees olev number tabeli õigesse lahtrisse. 2 p

8–9 õiget 3 p; 6–7 õiget 2 p; 5–6 õiget 1 p

Sündmused

1. Aleksandrikooli peakomitee asutamine
2. Pärnu Postimehe ilmumise algus
3. Vanemuise seltsi asutamine
4. Esimene üldlaulupidu
5. Sinimustvalge lipu õnnistamine Otepää kirikus
6. Ajalehe Sakala ilmumise algus
7. Venestamise algus
8. Eepose „Kalevipoeg” ilmumine

Kümnen	1850. aastad	1860. aastad	1870. aastad	1880. aastad
Sündmuse number				

2.2. Valige loetelust üks sündmus, mis teie arvates hoogustas rahvuslikku liikumist.

Põhjendage oma valikut. 1 p

Sündmus: _____

Põhjendus: _____

2.3. Millist mõju avaldas venestamine rahvuslikule liikumisele? Esitage kaks näidet. 2 p

Näide: _____

Näide: _____

3. Fotodel on Eesti rahvusliku liikumise liidrid Johann Voldemar Jannsen, Jakob Hurt ja Carl Robert Jakobson. 6 p

3.1. Kirjutage nimi õige foto alla. 1 p

1. _____ 2. _____ 3. _____

3.2. Seostage tabelis elulooline fakt õige isikuga. Kirjutage nime ees olev number tabelisse eluloolise fakti kõrvale. 3 p

9–10 õiget 3 p; 7–8 õiget 2 p; 5–6 õiget 1 p

Elulooline fakt	Nr
1. Esimese üle-eestilise laulupeo initsiaator ja organisaator	
2. Ajalehe Sakala toimetaja	
3. Eesti Vabariigi hümnisõnade autor	
4. Eesti Kirjameeste Seltsi esimene president	
5. Põllumeeste seltside asutamise initsiaator	
6. Aleksandrikooli peakomitee esimene president	
7. Pärnu Postimehe toimetaja	
8. Kolme isamaakõne autor	
9. Laulu- ja mänguseltsi Vanemuine asutaja	
10. Rahvaluule kogumise kampaania algataja	

3.3. Valige ülesandest 3.1 üks rahvusliku liikumise liider ja iseloomustage tema vaateid kahe näitega. 2 p

Isik: _____

Näide: _____

Näide: _____

4. Rahvuslik liikumine Saksamaal. 3 p

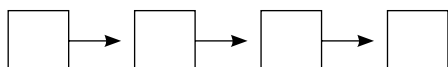
4.1. Järjestage Saksamaa rahvusliku liikumise etapid ajaliselt, alustades varasemast. 1 p

1. Seltsiliikumine

2. Rahvuslik liikumine poliitikas

3. Elitaarne etapp

4. Üliõpilasliikumine

4.2. Valige ülesandest 4.1 üks rahvusliku liikumise etapp ja iseloomustage seda kahe näitega. 2 p

Rahvusliku liikumise etapp: _____

Näited

1. _____

2. _____

5. Võrrelge Eesti rahvuslikku liikumist rahvusliku liikumisega Euroopas (Saksamaa ja Itaalia näitel). 4 p

Ühised jooned

1. _____

2. _____

Erinevused

1. _____

2. _____

6. Kas Saksamaa ja Itaalia rahvuslikul liikumisel oli rohkem sarnasusi või erinevusi? Valige sobiv vastusevariant ja esitage kolm näidet oma seisukoha kinnituseks. 3 p

Rohkem sarnasusi ☐

Rohkem erinevusi ☐

Näide: _____

Näide: _____

Näide: _____

EESTI AJALUGU

I. EESTI AJALOO PERIOODID, ÜLDISELOOMUSTUS JA PÖÖRDEPUNKTID. 7 P

1. Liivi sõda kui pöördepunkt Eesti ajaloos. 5 p

1.1. Mis märksõnad iseloomustavad Eesti ala enne ja mis pärast Liivi sõda?

Tehke tabelis märksõna kõrvale rist (X) õigesse lahtrisse. 3 p

9–10 õiget 3 p; 7–8 õiget 2 p; 5–6 õige 1 p, alla 5 õige 0 p

Enne Liivi sõda	Märksõnad	Pärast Liivi sõda
	Esimesed talurahvakoolid	
	Komtuur- ja foogtkonnad	
	Reformatsiooni algus	
	Tartu ülikooli asutamine	
	Wanradti ja Koelli katekismus	
	Forseliuse seminar	
	Jüriöö ülestõus	
	Balti erikord	
	Hansa Liit	
	Reduktsioon	

1.2. Selgitage, miks oli Liivi sõda pöördepunktiks Eesti ajaloos. 1 p

1.3. Valige Liivi sõja järgsest ajast teie arvates kõige olulisem sündmus, mis seostub ülesande 1.1 märksõnadega, ja selgitage selle tähtsust. 1 p

Sündmus: _____

Selgitus: _____

2. Mis riigi võimu alla läks Eesti ala või selle osa alljärgnevate lepingute järgi? Nimetage riik ja territoorium, mis läks selle riigi võimu alla. 2p

Brömsebro, 1645

Territoorium: _____

Riik: _____

Uusikaupunki, 1721

Territoorium: _____

Riik: _____

II. EESTI VABARIIK 1918–1940. 18 P

1. Töö fotodega. Fotodel on neli Eesti riigitegelast. Nimetage neist kaks (perekonnanimi) ja pange kirja nende peamine teene Eesti riigi loomisel 1917–1920. 2p

Perekonnanimi ja tegevus 1 p

Foto nr 1	Foto nr 2	Foto nr 3	Foto nr 4
			

1. Isik fotol nr _____ on _____

Tema peamine teene oli _____

2. Isik fotol nr _____ on _____

Tema peamine teene oli _____

2. Eesti Vabariigi põhiseadused. 4 p

2.1. Võrrelge omavahel 1920. ja 1938. aasta põhiseadust. Kirjutage märksõna ees olev number tabeli õigesse lahtrisse. 2 p

7–8 õiget 2 p; 5–6 õiget 1 p

Märksõnad

1. Parlamendi valimine kolmeks aastaks	5. Riiginõukogu
2. 100-liikmeline parlament	6. Riigivolikogu
3. President	7. Valimisõigus alates 20. eluaastast
4. Valimisõigus alates 22. eluaastast	8. Riigivanem

1920. a põhiseadus	1938. a põhiseadus

2.2. Kumb põhiseadus oli demokraatlikum? Põhjendage oma arvamust kahe argumendiga. 2 p

Arvan, et demokraatlikum oli _____

Põhjendus

1. _____

2. _____

3. Esitage üks konkreetne näide Eesti välispoliitilisest edust ja üks näide Eesti välispoliitilisest ebaedust. Põhjendage oma valikut. 2 p

Näide koos selgitusega 1 p

Näide välispoliitilisest edust: _____

Põhjendus: _____

Näide välispoliitilisest ebaedust: _____

Põhjendus: _____

4. Eesti majandus. 4 p

4.1. Seostage märksõnad õige kümnendiga. Kirjutage märksõna ees olev number tabeli õigesse veergu. 2 p
7–8 õiget 2 p; 5–6 õiget 1 p

Märksõnad

1. Maareformi alustamine
2. Üleminek margalt kroonile
3. Vene turult Euroopa turule ümberorienteerumise algus
4. Ulatuslik tööpuudus
5. Krooni devalveerimine
6. Hädaabitööde korraldamine
7. Tööstuse eelisarendamine
8. Riigi jõuline sekkumine majandusellu

1920. aastate I pool	1920. aastate II pool	1930. aastate I pool	1930. aastate II pool

4.2. Nimetage kaks muutust, mida tõi kaasa maareform. 2 p

1. _____
2. _____

5. 1930. aastate teist poolt nimetatakse vaikivaks ajastuks. Esitage kolm argumenti selle väite kinnituseks. 3 p

1. _____
2. _____
3. _____

6. Eesti rahatähtedel on kujutatud Eesti kultuuritegelasi. Nimetage neist kaks (perekonnanimi), kes tegutsesid Eesti Vabariigis. Lisage nende tegutsemise valdkond. 2 p
Perekonnanimi ja valdkond 1 p

1. Kultuuritegelane: _____

Valdkond: _____

2. Kultuuritegelane: _____

Valdkond: _____

7. Seletage mõiste. 1 p

Kultuurautonoomia: _____

ÜLDAJALUGU

I. RAHVUSVAHELISED SUHTED 20. SAJANDIL. 12 P

- 1.** Nimetage kaks Versailles` rahulepingu sätet, millest kasvasid välja uue maailmasõja põhjused. Kuidas aitasid need kaasa uue maailmasõja puhkemisele. 3 p

Säte: _____

Säte: _____

Selgitus: _____

- 2.** Rahvusvahelised suhted kahe maailmasõja vahel. 3 p

- 2.1. Järjestage sündmused ajaliselt, alustades varasemast. 2 p

Kõik õiged 2 p, üks viga 1 p

☐	Anschluss
☐	Inglise-Saksa mereväelepingu sõlmimine
☐	Briandi-Kelloggi pakti sõlmimine
☐	Rahvasteliidu asutamine
☐	Hispaania kodusõja puhkemine

- 2.2. Missugune ülesandes 2.1 nimetatud sündmustest on teie arvates kõige enam mõjutanud rahvusvahelisi suhteid kahe maailmasõja vahel? Põhjendage oma valikut. 1 p

Sündmus: _____

Põhjendus: _____

3. Töö pildiga. 4 p

1

2

3.1. Kes on pildil olevad isikud (perekonnanimi)? 1 p

Mõlema isiku nimetamine annab 1 p

1. _____

2. _____

3.2. Millise kriisiga on pildil kujutatud isikud seotud? 1 p

3.3. Milles seisnes kriisi olemus? 1 p

3.4. Kuidas kriis lahendati? 1 p

4. Nimetage kaks sündmust, mida võib pidada külma sõja lõpuks. 2 p

1. _____

2. _____

**II. ÜLIRIIGID 20. SAJANDIL. VENEMAA / NSV LIIT JA AMEERIKA ÜHENDRIIGID.
13 P**

1. Millised olid Vene revolutsioonide tulemused Venemaale? 2 p

1917. aasta Veebruarirevolutsioon _____

1917. aasta Oktoobrirevolutsioon _____

2. Uus majanduspoliitika (NEP). 3 p

2.1. Tehke kasti pluss (+), kui märksõna on iseloomulik NEP-ile, ja miinus (-), kui ei ole. 2 p
5–6 õiget 2 p; 3–4 õiget 1 p

Märksõnad

1. Kooperatiivide loomine

☐

4. Toitlussalkade tegevus

☐

2. Tasuta kommunaalteenused linnades

☐

5. Üldine töökohustus

☐

3. Normeeritud toitluskas

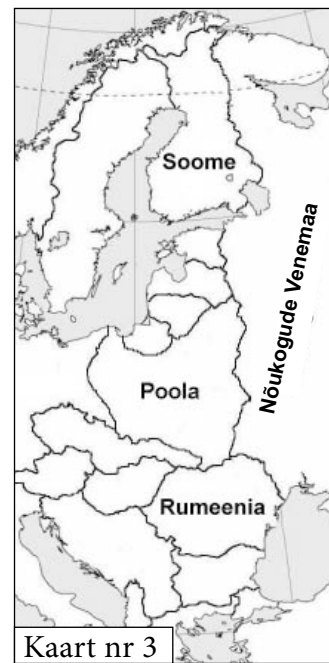
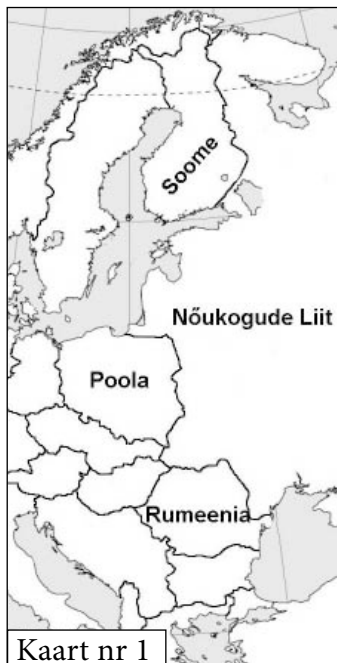
☐

6. Segamajandus

☐

2.2. Selgitage, miks oli NEP majanduslikult edukam kui sõjakommunismi poliitika. 1 p

3. Töö kaardiga. Venemaa / NSV Liidu läänepiir. 3 p

Missuguste sündmuste tagajärjel kujunesid välja kaartidel kujutatud piirid? Selgitage, mille alusel te otsustasite?

Kaart nr 1: _____

Selgitus: _____

Kaart nr 2: _____

Selgitus: _____

Kaart nr 3: _____

Selgitus: _____

- 4.** Märkige tabelisse, mis ajaloosündmused toimusid Ameerika Ühendriikides vastavatel aastakümnetel. Kirjutage sündmuse ees olev number tabeli õigesse lahtrisse. *2 p*
7–8 õiget 2 p; 5–6 õiget 1 p

Sündmused

1. Mustanahaliste võitlus oma õiguste eest, massiliikumise algus
2. Vietnami sõja algus
3. Kuuba kriis
4. Makartismi kampaania
5. Marshalli plaan
6. Watergate'i afäär
7. Tähesõdade programm
8. Reiganoomika

Aastakümme	Sündmuse number
1950. aastad	
1960. aastad	
1970. aastad	
1980. aastad	

- 5.** Kes 20. sajandi USA poliitikutest on teie arvates kõige rohkem mõjutanud maailma ajalugu? Põhjendage oma arvamust. *1 p*

Poliitik: _____

Põhjendus: _____

- 6.** Selgitage, mida tähendas uus kurss USA majanduspoliitikas. *1 p*

- 7.** Kas Teine maailmasõda tugevdas või nõrgendas USA positsiooni maailmas? Valige õige variant ja põhjendage oma arvamust. *1 p*

Tugevdas ☐ Nõrgendas ☐

Põhjendus: _____
